

Biblioteka

U. M. K.

16
Toruń

253411

KATECHIZM
O CZCI CESARZA WSZECH
ROSSY,

CZYLI

OBJASNIENIE CZWARTEGO PRZYKAZA-
NIA BOSKIEGO W STOSUNKU DO
ZWIERZCHNOSCI KRAIOWEY.

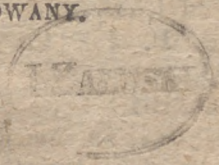
ZA

NAYWYŻSZYM ROZKAZEM

dla

UŻYCIA PO SZKOŁACH I KOŚCIOŁACH RZYM-
SKO-KATOLICKICH WIEJSKICH

WYDRUKOWANY.

W I L N O,
W Drukarni Diecezjalnej
1840.

KATECHIZM WIĘKSZY
O CZCI CESARZA WSZECH
ROSSY,

czyli objaśnienie czwartego Boskiego
przykazania w stosunku do Zwierzchności
Krajowej.

1. *Pytanie:* Jak w duchu religii Chrystusowej uważa się władza Panującego nam CESARZA Wszech Rossy?

Odpowiedź: Uważa się za pochodzącą od BOGA.

2. P. Jak to wyprowadzić można z istoty rzeczy?

O. BOG takie dał przyrodzenie człowiekowi, że sam jeden bez drugich, ani być na świecie, ani życia utrzymać, ani czego potrzebuje, wiedzieć, nauczyć się i wykonać nie może. Z innymi zaś połączony może bezpiecznie żyć, wiele wiedzieć i czynić, poznać swoje przeznaczenie i drogi ku temu wiodące, po-

znać obowiązki względem BOGA i ludzi, przez ich wypełnienie doskonalić się, zasługiwać i osiągnąć doczesną i wieczną szczęśliwość. Wlane w duszę każdego uczucie tej potrzeby, sposobności i chęci, wyraźnie przemawia: że wola BOSKA jest, ażeby ludzie żyli w społeczności i związku z sobą. Stąd związki domowe i rozmaitych stanów jednych drugim potrzebnych. Temi połączony stoi i utrzymuje się świat cały, i składa jakby jeden dom, jedną rodzinę pod rządą powszechnego Ojca Niebieskiego. Z Jego woli trwając do zamierzonych wieków, dla większego bezpieczeństwa i dobra, podzielił się na społeczności większe narodowymi zwane. Stąd drogie imię Ojczyzny, stąd jej miłość i chęć całości, stąd jej rząd zwyczajnie złożony w rękę Xiążęcia, Króla; Cesarza czyli Panującego MONARCHY. I tento jest wywód, z którego widzimy, że jak z woli Boga jest człowiek, tak z teyże woli Opatrzney jest społeczność, jest związek i rząd społeczności.

3. P. Co według religii należy się CESARZOWI Wszech Rossy od nas poddanych?

O. Cześć, posłuszeństwo, wierność, podatki, służba, wszelka życzliwość i modlitwa przed BOGIEM. Co wszystko w tych dwóch zamyka się wyrazach: cześć i wierność.

4. P. Jaką cześć i jak okazywać?

O. Największą, jaka być może dla człowieka, a to w słowach, w znakach, we wszystkich postępkach i czynnościach i w sercu.

5. P. Jakie i w czym posłuszeństwo?

O. Posłuszeństwo zupełne w zachowaniu wszelkiego porządku, praw i rozkazów.

6. P. W czym i jaka wierność być powinna?

O. Wierność w poleconych urzędach, w pełnieniu służby i wszystkich obowiązków: a ta z całego serca i w niezłym nieobłudna.

7. P. Czy należy płacić podatki do skarbu Pana naszego CESARZA Wszech Rossey?

O. Należy bez uchybienia co do ilości i czasu naznaczonego.

8. P. Czy jest jaki obowiązek służby?

O. Ścisły jest obowiązek nieuchylać się, lecz poświęcać siebie, gdzie

potrzebuje wola naszego CESARZA jakoto: do służby wojskowej, cywilnej i innych, w stopniach wyższych i niższych.

9. P. W czym i jaka życzliwość?

O. W przykładaniu się, w miarę stopnia i sił do wspólnego dobra, w nieograniczonej chęci powodzenia dla Ojczyzny naszej Rossey, dla CESARZA i całego Domu JEGO.

10. P. Czy należy modlić się za CESARZA i Ojczyznę naszą Rosseyą?

O. Należy w modlitwach prywatnych i publicznych, zalecać CESARZA łaskom BOGA, modlić się za JEGO zdrowie, całość, wszelką pomyślność i zbawienie. To samo i za Ojczyznę, nigdy od całości MONARCHY nieoddzielną.

11. P. Cóż się tym obowiązkom sprzeciwia?

O. Niecześć, nieposłuszeństwo, niewierność, nieżyczliwość, szemranie, zdrada, zamięszanie, bunt.

12. P. Ta niecześć i niewierność, jest-że wykroczeniem w obliczu BOGA?

O. Jest wykroczeniem, grzechem, zbrodnią.

13. P. I przeto wedle BOSKIEY nau-

ki, nigdy buntować się lub tajemnie do wywrócenia rządu dążyć nie wolno?

O. Nigdy ani jawnie, ani tajemnie, ani prosto, ani ubocznie.

14. P. Czy krom CESARZA, trzeba szanować wszystkie władze i Zwierzchności?

O. Trzeba, na te albowiem zлана część rządu, i te wydziały razem wzięte, składają całość Naywyższego rządu krajowego, są Namiestnicze; bo zastępują CESARZA, gdzie sam osobiście bydź, widzieć i działać nie może.

15. P. Jakie są pobudki do zachowania tych powinności?

O. Jedne przyrodzone, drugie nadprzyrodzone czyli z religii BOSKIEY objawioney wypływające.

16. P. Któreż są pobudki przyrodzone.

O. Oprócz wyrażonych pod wtórem pytaniem, są te jeszcze: że CESARZ jest głową Narodu, jest Oycem mającym staranie o dobro poddanych jakby dzieci swoich, składających jedną spólną Oyczyznę Rosyą, a przez to naygodniejszym czci i wdzięczności, oraz że od posłuszeństwa i wierności poddanych za-

leży pokoy, bezpieczeństwo, dobro wszystkich szczególne i powszechnie.

17. P. Któreż są pobudki nadprzyrodzone?

O. Te: że CESARZ jest z woli BOGA, jest Namiestnikiem BOGA i Ministrem, to jest: Wykonawcą rządów JEGO na ziemi; że sprzeciwienie się władzy, jest sprzeciwieniem się BOSKIEMU rozporządzeniu, od którego wszelka władza pochodzi; że wierność i usługę władzom okazywaną, BÓG nagradzać, a niewierność karać będzie; więc i przykazuje, aby nie dla oka tylko i niepowierzehownie, nie dla samey bojaźni gniewu ludzkiego, lecz przez sumienie, i dla bojaźni sądu JEGO, władze wszystkie, a naypierwicy CESARZA, szanować i w szczerości serca posłusznym bydź, a przez życzliwość modlić się za NIEGO i przełożonych. Potem wyraźnie dodaje, że takie postępowanie oczom JEGO jest przyjemne i upodobane.

18. P. Któreż księgi Pisma świętego opisują te wszystkie obowiązki i pobudki?

O. Księgi starego i nowego Testamen-

tu, a w szczególności: **Psalmy, Ewangelia i Listy Apostolskie.** (*)

19. P. Jakimi przykłady w chrześcijaństwie ta nauka stwierdzona?

O. Przykładem samego Chrystusa; który narodził się, żył i umarł pod posłuszeństwem Rzymskiego Cesarza, a w życiu swém wszelkie władze czcił, i poddał się bez narzekania nawet niesprawiedliwemu sądowi, który go na śmierć potępił; przykładem świętych Apostołów i pierwszych Chrześciana, którzy szanowali rząd i życzyli mu dobrze, chociaż ich trapił prześladowaniem, nie łączyli się oni ze złe myślą-

(*) *Psalm XIX. Ewangelia świętego Mateusza w roz. XXII.*

1szy List ś. Piotra w rozdziale II.

List ś. Pawła do Efezyan w roz. VI.

Tegoż List I. do Tymoteusza w r. II.

List tegoż do Rzymian w roz. XIII.

gdzie te są pamiętne słowa: „wszelka

„dusza niechay będzie poddana wyż-

„szym Zwierzchnościom. Albowiem

„nie masz Zwierzchności, jedno od

„BOGA.”

cymi, siedzieli w więzieniach za religią, ale nie jak buntownicy, nie jak zdraycy lub złoczyńcy. Świadczą o tém dzieje Apostolskie, świadczą pisma na obronę Chrześcijaństwa podawane do Cesarzów i do Senatu Rzymskiego, świadczą dzieje Kościoła i świata. Rzecz nader pożądana, aby te piękne dni obfitujące wiary, wróciły się do nas i wypełniły Kościół S. tą pociechą, że wierni Chrystusowi Panu, wierni są Ojczyźnie i MONARSZE swemu.

20. P. Jak dawny jest w Kościele zwyczaj modlenia się za MONARCHOW?

O. Od pierwiastków wiary Chrześcijańskiej, były składane BOGU publiczne modły za Panujących, za przełożonych, za wszystkie stany, za całość i pokoy Ojczyzny. Ten zwyczaj trwał przez wszystkie wieki, i dostał się nam w najpiękniejszych starożytnych modlitwach, które w dni uroczyste śpiewamy.

Ta jest wierna nauka Kościoła świętego praktyką stwierdzona, o czci i wierności ku MONARSZE.

KATECHIZM MNIEYSZY
O CZCI CESARZA WSZECH
ROSSYJ,

czyli objaśnienie czwartego Boskiego
przykazania, w stosunku do Zwierzchności
Krajowej.

1. *Pytanie:* Co w duchu religii Chrystusowej my poddani jesteśmy winni CESARZOWI naszemu Samowładnającemu Wszech Rossyą?

Odpowiedź: Winni jesteśmy czić i kochać CESARZA, okazywać Mu posłuszeństwo i wszelką życzliwość; i modlić się zań do BOGA.

2. P. Oprócz CESARZA, czy należy czić wszelkie władze i słuchać ich?

O. Należy; bo te sprawują pewną część rządu, w miarę, jak co który jest poruczono, stosownie do praw i porządku.

3. P. Czy należy kochać Oyczyznę naszą Rossyą?

O. Należy kochać i dobrze jej życzyć i dla niej usługi swe poświęcać, według tego, jak przepisuje prawo i Wola CESARZA.

4. P. Czy te obowiązki rzeczywiście i wyraźnie podaje religia?

O. Rzeczywiście i wyraźnie w Ewangelii i w innych księgach pisma świętego (*).

5. P. W jaki sposób religia to przykazuje?

O Przymieniając i wrażając mocno Chrześcianom: że wszelka władza a najpierw MONARZA, jest od BOGA ustanowiona, a to dla pokoju, bezpieczeństwa i większego dobra ludzi doczesnego i wiecznego.

6. P. Byłoby grzechem uchybić tej

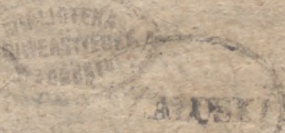
(*) Nota. *W Ewangelii ś. Mateusza w r. XXII. W Liście I. ś. Piotra w roz. II. W Liście Pawła ś. do Rzymian w roz. XIII. Do Efezyan w rozdziale VI. W Liście 1. do Tymoteusza w roz. II. W Psalmie XIX.*

czci i wierności, a uczynić zniewagę i zdradę?

O. Byłoby bardzo ciężkim grzechem. Bo wyraźnie mówi Pismo święte, że kto się sprzeciwią Zwierzchności, BOSKIEMU postanowieniu sprzeciwia się i ściąga na siebie wieczne potępienie.

7. P. Czy Kościół święty zwykł modlić się za MONARCHE i za wszystkie stany w Ojczyźnie?

O. Jest ten zwyczaj w Kościele od początków Chrześcijaństwa, i trwać będzie aż do końca świata, na dowód prawdziwej sumiennej życzliwości ku MONARSZE, ku dobru wszystkich społeczeństwu, i dla zasługi u Pana BOGA: który oświadczył w Pismie świętym, że takie postępowanie i takie modły wiernych są Jemu przyjemne.

253441/52

